

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА НОВОЇ ТА НОВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ АМЕРИКАНІСТИКИ

АМЕРИКАНСЬКА ІСТОРІЯ ТА ПОЛІТИКА

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

2019 – № 7

**Американська історія та політика: науковий журнал. –
№ 7. – К., 2019. – 103 с.**

ISSN 2521-1706

УДК 94+32

Висвітлюються історія США, Канади, країн Латинської Америки, Карибського басейну, їхня зовнішня та внутрішня політика, міжамериканські відносини, етнокультурні та соціальні процеси.

**ЖУРНАЛ ВИДАЄТЬСЯ ЗА ПІДТРИМКИ
«УКРАЇНСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ АМЕРИКАНІСТИКИ»**

Редакційна колегія

Перга Т. Ю. к.і.н., ст. наук. співроб. (ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України») (*голова редколегії*)

Машевський О. П. д-р іст. наук, проф. (КНУ імені Тараса Шевченка) (*заступник голови редколегії*)

Таран М. А. к.і.н., доц. (КНУ імені Тараса Шевченка) (*заступник голови редколегії*)

Корнієнко А.Ю. к.і.н., ас. (КНУ імені Тараса Шевченка) (*відповідальний секретар*)

Коваль А. П. к.і.н., ас. (КНУ імені Тараса Шевченка) (*технічний редактор*)

Банті Р. д-р філософії (історія) (Міністерство освіти Ізраїлю, Єрусалим, Ізраїль)

Біленький С. доктор філософії (історія), доц. (Університет Торонто, Канада)

Боровик М. А. к.і.н., доц. (КНУ імені Тараса Шевченка)

Вакарчук К. В. канд. політ. наук, доц. (Одеський національний університет імені І.І. Мечникова).

Гасимли М. Джафар огли д-р іст. наук, проф. (Бакинський Державний Університет, Азербайджан)

Грищенко Т. А. к.і.н., доц. (КНУ імені Тараса Шевченка)

Глебов С. В. канд. політ. наук, доц. (Одеський національний університет імені І.І. Мечникова).

Голдсміт Б. д-р філос. (політ. наук), проф. (Австралійський національний університет, Австралія).

Городня Н. Д. д-р іст. наук, проф. (КНУ імені Тараса Шевченка)

Добронські А. Ч. д-р габілітований, проф. (Університет м. Білосток, Польща)

Дубовик В. А. канд. політ. наук, доц. (Одеський національний університет імені І.І. Мечникова).

Дьомін О. Б. д-р іст. наук, проф. (Одеський національний університет імені І. Мечникова)

Зихович Д. доктор філософії (історія), доц. (Університет Альберта, Канада)

Кожокару Л. Д. д-р іст. наук, проф. (Державний університет Молдови, Кишинів, Молдова)

Купчик О. Р. к.і.н., доц. (КНУ імені Тараса Шевченка)

Малько В. доктор філософії (історія) (Каліфорнійський університет, Фресно, США)

Мацієвський Ю. В. д-р політ. наук, проф. (Національний університет Острозька Академія)

Мотиль О. доктор філософії (історія), проф. (Університет Раджерз, Ньюарк, США).

Миронович Є. д-р габілітований, проф. (Університет м. Білосток, Польща)

Насіров Е. Худам огли д-р. політ. наук., проф. (Академія Державного Управління при Президенті Азербайджанської Республіки, Азербайджан)

Полюхович Ю. Ю. к.і.н. (Національний інститут історії та антропології, Мексика)

Потехін О. В. д-р іст. наук, проф. (ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України»)

Сайчук М. М. к.і.н., член правління ГО «Українська асоціація американістики»

Сава-Чайка Е. к.і.н., доц. (Вища школа міжнародних відносин і американістики, Польща)

Фісанов В. П. д-р іст. наук, проф. (Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича)

Чолій С. В. к.і.н., доц. (Національний технічний університет України «КПІ ім. Ігоря Сікорського»)

Рекомендовано до друку Вченою радою історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка (протокол № 12 від 23 травня 2019 р.)

Науковий журнал «Американська історія та політика» включений до переліку фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук за спеціальністю «історичні науки». (Наказ МОН України від 24.10.2017 № 1413)

Рецензенти:

Космина В. Г. д-р іст. наук, проф. (Таврійський національний університет імені В. Вернадського); Мартинов А. Ю. д-р іст. наук, проф. (Інститут історії України НАНУ); Зернецька О. В. д-р політ. наук, проф. (ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України»); Худолій А. О. д-р. політ. наук., проф. (Національний університет «Острозька академія»)

Адреса редакційної колегії:

01601, Київ, вул. Володимирська, 60, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, історичний факультет, кафедра нової та новітньої історії зарубіжних країн.

Тел. (044) 239 34 24, 066 360 00 80 e-mail: americanist2016@gmail.com ; olegmashev@ukr.net

Засновник: Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Видавець: історичний факультет, кафедра нової та новітньої історії зарубіжних країн. Періодичність – двічі на рік. **Свідчення про державну реєстрацію КВ 21927-11827 Р видане Міністерством юстиції України 12.03.2016 р.**

**TARAS SHEVCHENKO NATIONAL UNIVERSITY OF KYIV
FACULTY OF HISTORY
DEPARTMENT OF MODERN AND CONTEMPORARY HISTORY
OF FOREIGN COUNTRIES
UKRAINIAN ASSOCIATION OF AMERICAN STUDIES**

**AMERICAN HISTORY
&
POLITICS**

ACADEMIC JOURNAL

2019 – № 7

США ТА КРАЇНИ СХОДУ

УДК 327(73)(091)"183/187"

Олександр Набока
доктор історичних наук,
завідувач кафедри історії України
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»

ДЖЕРЕЛА З ІСТОРІЇ СХІДНОАЗІЙСЬКОЇ ПОЛІТИКИ США У 30 -70-Х РР. ХІХ СТ.

Анотація. У статті аналізуються опубліковані джерельні матеріали у яких висвітлюються різноманітні аспекти політики США у Східній Азії у 30-70-ті роки ХІХ ст. Автор виділив чотири групи опублікованих документальних матеріалів.

До першої групи належать публікації офіційних документів американського уряду за розглянутий період. Це міжвідомче листування, депеші, рапорти дипломатів, провідних американських комерсантів, які торгували в Китаї та Японії. До цієї ж групи джерел належать і звіти американських послів, які працювали у досліджуваній період у різних країнах Східної Азії.

До другої групи джерел належать спогади та щоденники політичних лідерів та дипломатів, які були причетні до розвитку східноазійського напрямку американської зовнішньої політики – Б. Тайлера, М. Перрі, Т. Харріса та інших.

Третя група джерел включає матеріали, опубліковані у періодичних виданнях США, Великобританії, Китаю та Японії. Серед іншого, документи цієї категорії дозволяють аналізувати громадські настрої в США щодо політики у Східній Азії.

До четвертої, спеціальної, групи джерел належать наукові праці, написані сучасниками досліджуваних подій. Цінність цих робіт пояснюється тим, що вони написані в контексті тих поглядів на політику США та інших західних країн, які тоді були широко поширені.

Автори робіт по-різному оцінювали діяльність Вашингтона в Тихому океані, аналізували досягнення та невдачі американських президентів, а також надавали свої рекомендації щодо подальшого розвитку східноазійської стратегії США у досліджуваній період.

Ключові слова: США, опубліковані джерела, преса, мемуари, звіти, Китай, Японія.

Важливість політичних процесів, які відбуваються в Східній Азії на сучасному етапі в процесі розвитку глобальних міжнародних відносин, обумовлює актуальність дослідження історії політики великих держав в даному регіоні. Останнім часом для дослідника відкрилися нові джерела, які дозволяють більш докладно висвітлити різні аспекти обраної проблематики, зокрема і східноазійську політику США в 30 – 70-х рр. ХІХ ст.

Джерельна база дослідження вельми широка. Її склали опубліковані документи, які стосуються політики США в Східній Азії в період, що вивчається. Документальні матеріали містяться у фондах провідних бібліотек України, Китаю та Росії.

Важливу роль при написанні роботи відіграли документи, які зберігаються у Воронцовському та Строганівському фондах наукової бібліотеки Одеського

національного університету імені І. І. Мечникова. Це, зокрема, опубліковані офіційні документи, старовинні видання, а також матеріали преси, в яких розкривається політика великих держав у Східній та Південно-Східній Азії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст. Особливо важливу інформацію містить колекція західної періодики XIX ст., яка видавалася в Китаї та Японії.

Частина опублікованих офіційних документів, в яких показується розвиток американсько-китайських відносин у досліджуваний період, зберігається у фондах бібліотеки Чженцзянського педагогічного університету (м. Цзіньхуа, КНР). Це, зокрема, листування провідних китайських діячів доби правління маньчжурської династії Цин з американськими представниками, які в 40-60-х рр. XIX ст. перебували в Пекіні та відкритих портах (Амої, Гуанчжоу, Шанхаї).

Що стосується фондів бібліотек Російської Федерації, то були використані документальні матеріали, які зберігаються в зібраннях Російської державної бібліотеки імені В. І. Леніна (м. Москва), Державної публічної історичної бібліотеки (м. Москва), Бібліотеки Інституту наукової інформації з суспільних наук РАН (м. Москва), Державної публічної бібліотеки імені М. Є. Салтикова-Щедріна (м. Санкт-Петербург), Бібліотеки Академії наук (м. Санкт-Петербург), Бібліотеки Інституту сходознавства РАН (м. Санкт-Петербург).

Наявні в нашому розпорядженні опубліковані джерела можна умовно розділити на чотири групи.

До *першої* та найважливішої з них відносяться опубліковані офіційні документи, які пов'язані з реалізацією політики США відносно таких країн як Китай, Японія та Корея.

Значну роль при розкритті головних напрямів східноазійського курсу Сполучених Штатів в досліджуваний період зіграло багатотомне видання «Документи зовнішньої політики Сполучених Штатів» [1], видання яких здійснювалося за ініціативою Державного департаменту США, починаючи з кінця XVIII ст. В чисельних томах видання містяться копії інструкцій американським представникам Вашингтону в Китаї та Японії Державних секретарів, послання американських президентів, в яких озвучувалися головні пріоритети політики в Східній Азії, листи та депеші послів, звіти про укладання міжнародних угод, конвенцій та меморандумів з урядами країн Сходу та проведення військових акцій, листування американських представників з японськими, корейськими та китайськими чиновниками та зі своїми колегами з інших країн, детальні описи експедицій в тихоокеанський регіон та рекомендації щодо його економічного освоєння, а також статистичні матеріали, в яких показується розвиток східної торгівлі в досліджуваний період.

Перебіг та результати військової експедиції тихоокеанської ескадри США в Японію під керівництвом комодора Перрі у 1852 – 1854 рр. дозволяє докладно дослідити трьохтомне видання «Розповідь про експедицію американської ескадри в китайські моря та Японію, у 1852, 1853, 1854 рр. під командування комодора М. Перрі» [7], яке було опубліковано на замовлення Білого Дому у 1856 р. В дане зібрання увійшли проекти Перрі щодо економічного та військово-політичного освоєння тихоокеанського регіону, його детально розроблені плани приєднання островів Лю Чу, Бонін, Тайваню, судові журнали та нотатки капітанів кораблів ескадри, протоколи переговорів з японськими, лючущьськими та китайськими урядовцями, листування комодора з Державним секретарем та представниками бакуфу, звіти про проведення дослідницьких експедицій на тихоокеанські острови,

які здійснювали його підлеглі, детальний опис їх економічного потенціалу та багато іншого. Слід відзначити, що довгий час дане видання було єдиним в США джерелом інформації про країни Східної Азії, їх культуру, традиції, економічний та політичний розвиток та релігію.

Діяльність китайської місії в США та в європейські країни, здійснена у 1868 р. під керівництвом А. Бурлінгейма, який був запрошений китайським урядом для того, щоб забезпечити перегляд нерівноправних договорів з західними державами, дозволяють розкрити документальні матеріали, зібрані у збірці «Місія Бурлінгейма, її політичні цілі та офіційні документи» [12], яка була опублікована у 1872 р. Це, зокрема, листування китайського представника з Державним секретарем У. С'юардом, протоколи зустрічей Бурлінгейма з американськими урядовцями, конгресменами та суспільними діячами.

Дані матеріали дозволяють зрозуміти специфіку політики США в Цинської імперії, яка хоча і діяла в даний період, у співробітництві із Великою Британією, проте мала власний підхід до вирішення китайських справ.

Тексти офіційних угод, укладених Сполученими Штатами із східноазійськими країнами в досліджуваний період містяться у виданні «Договори між Сполученими Штатами Америки та Китаєм, Японією, Лю Чу та Сіамом» [18], яке було опубліковане у 1862 р. Дані документальні матеріали дозволяють простежити еволюцію відносин між державами-підписантами в досліджуваний період, зокрема показати процес поступового нав'язування нових нерівноправних умов країнам Сходу, які робив Вашингтон у 40 – 60-х рр. XIX ст.

Другу групу джерел складають мемуари, шляхові нотатки, звіти про участь у експедиціях в Східну Азію, які в різні роки були написані політичними діячами, військовими, мандрівниками, діячами культури, дипломатами, які мали безпосереднє відношення до реалізації політики США в даному регіоні.

Важливу роль при розкритті американської політики в Китаї напередодні та в період першої «опіумної» війни (1838 – 1842) зіграла книга «Серединне царство» [19] американського дипломата, перекладача та першого секретаря посольства США в Пекіні С. В. Уіл'ямса. Особливу цінність представляє другий том видання, в якому автор описав перебіг дипломатичної місії Цинської імперії під керівництвом К. Кушинга, яка завершилася підписанням першого офіційного договору між країнами у Ванся. Слід згадати, що Уіл'ямс, який довгий час до того проживав в Катоні та Амої, був запрошений перекладачем до Кушинга і приймав активну участь в переговорах з китайськими сановниками.

В книзі докладно описаний процес переговорів, показані головні протиріччя між сторонами, показано намагання англійців втрутитися у відносини між США та Китаєм.

Перебіг американської експедиції до Японії у 1853 р. під керівництвом Перрі розкривається у книзі відомого американського поета та мандрівника Б. Тейлора «Візит в Індію, Сіам і Японію у 1853 р.» [11], який приєднався до походу у під час своєї мандрівки Індією. Тейлор був одним з багатьох науковців, художників та письменників, які були задіяні Перрі до детального вивчення країн, які відвідали його «чорні» кораблі. Зокрема він брав участь в дослідженні островів Лю Чу, очолював одну з експедицій на острів Піль, який входив до архіпелагу Бонін. Крім того, він приймав участь у церемонії передачі листа президента США японському імператорові та наступних переговорах між комодором та японськими сановниками щодо можливості укладання договору у 1853 р. Всі ці події, а також

багато інших детально описані в його книзі і дані свідчення доповнюють офіційні дані, щодо даної експедиції, значення якої для подальшої історії країн Східної Азії важко переоцінити.

Особливості підписання американсько-японського договору про дружбу та торгівлю у 1858 році, описані у книзі «Таусенд Харріс – перший американський консул в Японії» [2], яка була видана у 1895 р. за редакцією науковця В. Гріфіса. Основу видання складає щоденник Т. Харріса, який він вів з 1856 по 1860 рр. – тобто в період свого перебування в Японії. В ньому він докладно описував своє прибуття до Сімоди – одного з відкритих японських портів, перші переговори з місцевим префектом, який хотів добитися видворення консула з країни, свій візит до столиці бакуфу – міста Едо, аудієнції у японських сановників і, нарешті, процес підписання договору між США та сьогунським урядом.

Величезну роль при висвітленні американської політики щодо острову Тайвань (друга назва – Формоза) в 60-х рр. XIX ст. зіграла книга «Що нам робити з Китаєм» [5] консула США в Амої Ч. Лежандра. У 1867 – 1869 рр. він приймав активну участь в процесі вирішення дипломатичного скандалу, який виник внаслідок вбивства тайванськими аборигенами екіпажу судна «Ровер», яке потрапило в корабельну аварію біля берегів острова.

Інцидент пов'язаний із загибеллю екіпажу «Ровера» також детально описаний в книзі англійського комерсанта В. Пікерінга «Піонери Формози» [9], який був найнятий Лежандром в якості перекладника під час свого візиту до вождя тайванських аборигенів Ток-е-тока у 1867 р.

У цілому, Пікерінг, як і Лежандр, був прибічником анексії Формози, оскільки вважав, що головною причиною загибелі екіпажу «Ровера» є неспроможність китайської влади навести лад на острові та забезпечити порятунок іноземців, які потрапляли у корабельні аварії біля його берегів. Саме тому він виступав за те, щоб Тайвань перейшов під контроль «цивілізованої» держави.

Японську експедицію на Тайвань у 1874 р. детально описав в своїй статті «Формоза: японська експедиція проти острівних піратів» [3], американський журналіст Е. Хауз. Він детально описав причини та перебіг військової операції та її головні результати. За його трактуванням, вона розпочалася внаслідок того, що Китай, якому належав острів, знову проявив свою неспроможність забезпечити безпеку громадянам провідних держав у разі потрапляння їх у корабельну аварію біля тайванських берегів. Новою жертвою китайською недбалості стали рибалки з острова Лю чу, вбиті місцевими аборигенами. У зв'язку з цим, Хаус закликав американське суспільство підтримати Японію, яка взяла на себе цю місію.

Певну цінність представляють також мемуари «Захоплення леді китайськими піратами» [4] підданої Франції Ф. Лафает, написаною у 1856 р. У 1854 р. вона здійснювала подорож в Китай на торговому кораблі «Кольдерра», який належав американському купцю та авантюристу М. Руні, який у 50-ті рр. XIX ст. намагався розвивати комерційну діяльність на Формозі. В книзі описується напад на судно китайських піратів, в ході якого Лафает та Руні були захоплені в полон. Пізніше, вже в період другої «опіумної» війни даний інцидент використовувався американськими дипломатами для обґрунтування претензій на Тайвань.

До *третьої групи* джерел відносяться матеріали тогочасної преси. Зокрема, в дослідженні були використані статті, які друкувалися, як у виданнях, які виходили друком у відкритих для західної торгівлі портах Китаю, так і на території

Сполучених Штатів. Це, зокрема, такі газети та журнали як: «Зе чайніз репосіторі» [13], «Зе таймарі геральд» [17], «Мемфіс дейлі» [6], «Зе Сан» [16].

У даних виданнях публікувалися статті, в яких висвітлювався перебіг тих чи інших подій, пов'язаних з реалізацією американської політики відносно країн Східної Азії, приводяться аналітичні матеріали в яких показувалися перспективи втілення зовнішньополітичних проектів США, розкривається потенціал торгівлі із Китаєм та Японією.

До *четвертої, особливої групи* джерел належать наукові роботи, авторами яких були сучасники подій, які досліджуються. Цінність даних праць пояснюється тим, що вони написані в контексті тих поглядів щодо політики США та інших західних країн, які тоді були широко поширеними.

Зокрема, на початку 60-х рр. XIX ст. тайпінці сприймалися як варвари та дикуни, які кинули виклик цінностям цивілізованого світу. Такі погляди простежуються в книзі англійського науковця А. Вілсона «Завжди перемагаюча армія». Історія китайської компанії Гордона і розгром повстання тайпівців» [20], яка була опублікована у 1868 р. В цьому виданні, серед всього іншого, розглядається діяльність відомого американського авантюриста Уорда, який створив «Завжди перемагаючу армію» – нелегальне військове угруповування, яке боролось проти повсталых, в той же час, також грабуючи місцеве населення.

Разом з тим, в США скоро почали формуватися і інші погляди на китайську політику. У 60-х рр. XIX ст. ціла плеяда науковців доказувала історичну близькість двох країн та необхідність, у зв'язку з цим подальшого поглиблення дружби між ними. Вперше такі ідеї були викладені у праці «Найстаріша та наймолодша імперії: Китай та Сполучені Штати» [10] американського історика В. Спіра, яка була опублікована у 1870 р. В ній він відстоював думку про історичну близькість обох держав, які пройшли через боротьбу проти посягань з боку колоніальних держав.

Таким чином, документальні матеріали, використані в дослідженні, надають можливість зрозуміти позицію офіційного Вашингтону щодо тих чи інших подій, які мали відношення до політики США в Східній Азії, показати перебіг військових компаній, переговорів, наукових експедицій та дипломатичних місій, які здійснювалися американцями в країнах Сходу та на островних територіях Тихого океану.

Список використаних джерел та літератури:

1. Executive documents the senate of the United States. 1844 – 1874. – W. : Loyd Hamilton.
2. Griffis W. Townsend Harris first American envoy in Japan. – N.Y. : Mifflin & Co, 1895. – 385 p.
3. House E. H. The Japanese expedition to Formosa. – W. : Belford, Clark and Co., 1888. – 285 p.
4. Loviot F. A lady captivity among Chinese pirates in Chinese seas. – L. : Geo routledge & Co., 1856. – 162 p.
5. Le Gendre C. W. How to deal with China. – Amoy : Rozario, Marcaland, 1871. – 141 p.
6. Memphis daily appeal. – 1857.
7. Narrative of the expedition of an American squadron to the China Seas and Japan : performed in the years 1852, 1853, and 1854, under the command of Commodore M.C. Perry, United States Navy, by order of the government of the United States (1856). In III Volumes. – W. : 1856, Beverley Tucker.
8. Pickering W. A. Pioneering in Formosa. – L. : Hurst and blackett, 1898. – 283 p.
9. Speer W. The oldest and the newest Empire: China and the United States. – Harford : Scranto & Co, 1870. – 765 p.
10. Taylor B. A visit to India, China and Japan, in the year 1853. – N.Y. : G.Putnam, 1855. 570 p.
11. The Burlingame mission: a political disclosure, disclosure supported by official documents. Shanghai – L. – N. Y., 1872. – 925 p.
12. The Chinese repository. – 1834 – 1845.
13. The Missionary Magazine. – 1856.

14. The New-York Quarterly. – 1860.
15. The Sun. – 1867.
16. The timaru herald. – 1867.
17. Treaties between the United States of America and China, Japan, Lewchew and Siam. Hong Kong. – 1862. – 205 p.
18. Williams W. The Middle kingdom. – N. Y. : John Wiley, 1871. – 639 p.
19. Wilson A. «The Ever-Victorious Army». A history the Chinese campaign. – L. : William Blackwood and sons, 1868. – 489 p.

References:

1. *Executive documents the senate of the United States*. (1844 – 1874). W: Loyd Hamilton.
2. Griffis, W. (1895). *Towsend Harris first American envoy in Japan*. New York, NY: Mifflin & Co.
3. House, E. H. (1888). *The Japanese expedition to Formosa*. Wasnington, W: Belford, Clark and Co.
4. Loviot, F. (1856). *A lady captivity among Chinese pirates in Chinese seas*. London, L: Geo routledge & Co.
5. Le Gendre, C. W. (1871). *Haw to deal with China*. Amoy: Rozario, Marcaland.
6. *Memphis daily appeal*. (1857).
7. *Narrative of the expedition of an American squadron to the China Seas and Japan : performed in the years 1852, 1853, and 1854, under the command of Commodore M.C. Perry, United States Navy, by order of the government of the United States (1856). In III Volumes*. Washington, W: Beverley Tucker.
8. Pickering, W. A. (1898) *Pioneering in Formosa*. London, L: Hurst and blackett, 1898.
9. Speer, W. (1870) *The oldest and the newest Empire: China and the United States*. Harford: Scranto & Co.
10. Taylor, B. (1855) *A visit to India, China and Japan, in the year 1853*. New York, NY: G. Putnam.
11. *The Burlingame mission: a political disclosure, disclosure supported by official documents*. (1872). Shanghai. 1872.
12. *The Chinese repository*. (1834 – 1845).
13. *The Missionary Magazine*, (1856).
14. *The New-York Quarterly*. (1860).
15. *The Sun* (1867).
16. *The timaru herald* (1867).
17. *Treaties between the United States of America and China, Japan, Lewchew and Siam*. (1862) – Hong Kong.
18. Williams, W. (1871). *The Middle kingdom* / W. Williams. New York, NY: John Wiley.
19. Wilson, A. (1868). «The Ever-Victorious Army». A history the Chinese campaign. London, L: William Blackwood and sons.

Надійшла до редколегії 12.04.2019.

Oleksander Naboka Doctor of History, Head of the Department of History of Ukraine, State Institution «Luhansk Taras Shevchenko National University»

THE HISTORICAL SOURCES OF THE EASTERN ASIAN POLICE OF USA IN 30 – 70s OF XIX CENTURE

Abstract. *The published sources are being analyzed in the article, which review special aspects of the USA policy in Eastern Asia in the 30-70s of XIX century. The author marked four groups of published documentary materials. The first group includes publications of the official documents of American government in the period under review. There are letters among of establishments, diplomats, American leading merchants who did trade in China and Japan. The cables and the reports of envoys of the USA to Far Eastern countries are included to this category in the period under review.*

The second group of the sources includes the memoirs and diaries of political leaders and diplomats, who were involved to the development of Eastern Asian direction of American foreign policy - B. Tyler M. Perry, T. Harris and others.

The third group of the sources includes the published materials in the periodicals United States, Great Britain, China and Japan. The documents of this category are allowed to analyze public sentiment in the USA according the policy in Eastern Asia.

The fourth, special group of sources includes scientific works, wrote by contemporaries of the events under study. The value of these works is explained by the fact that they are written in the context of those views on the policies of the US and other Western countries, which were then widespread.

The authors of the works evaluated the activity of Washington in the Pacific Ocean differently, who marked achievements and failures of the American presidents and they gave their advice according the strategy of the USA policy in Eastern Asia.

As a result of the research, the author concludes that the documentary provides an opportunity to understand the position of official Washington on various events related to US policy in East Asia, to show the progress of military companies, negotiations, scientific expeditions and diplomatic missions carried out by Americans in the East countries and in the Islands of Pacific ocean.

Key words: *USA, published sources, press, memoirs, report, China, Japan*

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА НОВОЇ ТА НОВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ АМЕРИКАНІСТИКИ**

АМЕРИКАНСЬКА ІСТОРІЯ ТА ПОЛІТИКА

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

№ 7

Голова редколегії – канд. іст. наук, доц. Перга Тетяна Юріївна
Заступник голови редколегії – д-р іст. наук, проф. Машевський Олег Петрович.
Заступник голови редколегії – канд. іст. наук, доц. Таран Макар Анатолійович
Відповідальний секретар – канд. іст. наук, доц. Корнієнко Аліна Юріївна
Технічний редактор – канд. іст. наук, ас. Коваль Андрій Павлович

**ЖУРНАЛ ВИДАЄТЬСЯ ЗА ПІДТРИМКИ
«УКРАЇНСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ АМЕРИКАНІСТИКИ»**

**Комп'ютерна верстка
Скульська Ірина Петрівна**

Автори статей несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, власних імен, географічних назв та інших відомостей. Тексти подаються в авторській редакції.